

Український державний університет імені Михайла
Драгоманова
Педагогічний факультет

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(СИЛАБУС)**

**«ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
САМОВДОСКОНАЛЕННЯ»**

1-й семестр, 2025 рік

Галузь знань
01
Освіта/Педаго
гіка
Спеціальність
011 Освітні,
педагогічні
науки
Освітній
рівень
бакалавр

Назва кафедри та викладач / викладачі	Кафедра педагогіки Викладач: Кушнірук С.А. - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки педагогічного факультету Інформація про викладача на сайті факультету: https://pf.udu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-pedahohiky-pf-npu/pro-kafedru-ped E-mail: s.a.kushniruk@udu.edu.ua
--	---

I. Основна мета/цілі навчання	створення умов для формування готовності майбутніх педагогів до професійного самовдосконалення, до неперервного професійного зростання; вироблення необхідних умінь в галузі самовиховання, самоосвіти, самоактуалізації майбутнього педагога. Основні завданнями: опанування концептуальними та методологічними знаннями щодо творчого характеру педагогічної праці, психофізіологічних закономірностей педагогічної діяльності, її цілісної структури, мети, специфіки, рівнів професійно-педагогічного самовдосконалення, суб'єктних засад майбутнього івент-педагога, вимог до професійно-значущих якостей педагогічних працівників; оволодіння механізмами творчої самореалізації в професійній діяльності та шляхами професійного самовдосконалення; набуття знань та практичних умінь організації професійно-педагогічної діяльності як розвиваючої взаємодії, спрямованої на творення особистості; формування творчої всебічно розвиненої особистості студента – майбутнього педагога-організатора дозвіллевої діяльності
--------------------------------------	--

II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	Навчальна дисципліна вибіркова
--	--------------------------------

III. Обсяг навчальної дисципліни	Кількість кредитів	3 кредити
	Загальна кількість годин	90
	Лекційні заняття	12
	Семінарські/практичні заняття	10/15
	Самостійна робота	56

IV. Короткий	Модуль 1. Становлення й розвиток феномена професійно-педагогічне самовдосконалення особистості
---------------------	---

Тема 1.1. Особистість як об'єкт професійного самовдосконалення. Філософський, психологічний, історіографічний аналіз питань самовдосконалення. Самовдосконалення як найбільш адекватна форма саморозвитку дорослої людини. Визначення понять професійного та особистісного самовдосконалення.

Тема 1.2. Феномен професійно-педагогічного самовдосконалення особистості в історії української та зарубіжної педагогічної думки. Історичні аспекти проблеми досконалості.

Збагачення внутрішнього світу людини завдяки актуалізації її потенційних сил і можливостей. Механізми й закономірності особистісного вдосконалення людини, способи й засоби її роботи над собою на засадах розвитку суб'єктності особистості та прагнення до найвищої досконалості «акме» (вершини розвитку) у всіх сферах її життєдіяльності.

Тема 1.3. Сутність, задачі та види професійно-педагогічного самовдосконалення особистості.

Механізми й закономірності особистісного вдосконалення людини, способи й засоби її роботи над собою на засадах розвитку суб'єктності особистості та прагнення до найвищої досконалості «акме» (вершини розвитку) у всіх сферах її життєдіяльності. Особистісне самовдосконалення як активний творчий процес вивчення суб'єктом самого себе, власних здібностей, можливостей (самопізнання), свідомої зміни власних особистісних і професійно значущих якостей (самовиховання), посилення мотивації щодо особистісного вдосконалення, пізнавальної активності в опануванні професійної компетентності (самоосвіта) відповідно до вимог майбутньої професії й на основі особистої програми розвитку (самореалізація).

Тема 1.4. Професійно-педагогічного самовдосконалення особистості в системі підвищення кваліфікації та неперервної освіти.

Система підвищення кваліфікації та неперервної освіти України.

Педагогічний досвід у системі підвищення кваліфікації та неперервної освіти вчителя та педагога-організатора. Критерії, технології вивчення, узагальнення, впровадження передового педагогічного досвіду

Модуль II. Шляхи професійно-педагогічного самовдосконалення особистості.

Тема 2.1. Діагностика професійно-педагогічного самовдосконалення особистості.

програма дослідження особистісного самовдосконалення педагога. Виявлення наявності інтересу до особистісного самовдосконалення, достатньо вираженої мотивації до саморозвитку, усвідомлення важливості гуманістичних цінностей, наявності чітких життєвих цілей і суб'єктності.

Діагностика критеріїв особистісного самовдосконалення: потребісно-мотиваційний (мотивація самовдосконалення, духовні потреби, педагогічна спрямованість особистості), світоглядно-пізнавальний й (сформовані світоглядні знання, сукупність знань про структуру, етапи, закономірності, складники особистісного самовдосконалення, професійні знання), емоційно-ціннісний (система ціннісних орієнтацій, когнітивність, емоційний інтелект), діяльнісно-рефлексивний (вироблений індивідуальний стиль особистісного самопроекування)

Тема 2.2. Самоосвіта як компонент професійно-педагогічного самовдосконалення особистості.

Спрямування самоосвітньої діяльності на розвиток і самовдосконалення власних можливостей. Цільовий, усвідомлений характер самоосвітньої діяльності, що ґрунтується на ретельному плануванні діяльності людини, її життєвих планах, чітко поставлених перед самим собою завдань. Основні показники самоосвітньої діяльності студентів у процесі особистісного

самовдосконалення. Види самоосвіти. Види самоосвітньої діяльності студентів у залежності від її форми самостійності (системна і автономна).

Тема 2.3. Саморозвиток як компонент професійно-педагогічного самовдосконалення особистості.

Характеристика методів і прийомів саморозвитку особистості (самоаналіз, самооцінка, самосвідомість, рефлексія, цілепокладання, самопізнання, самопереконавання та ін).

Тема 2.4. Самовиховання як компонент професійно-педагогічного самовдосконалення особистості.

Основні види актуалізації самовиховання майбутніх івент-педагогів, які забезпечують вирішення організаційних і педагогічних завдань у повсякденній виховній практиці професійно-педагогічного самовдосконалення. Характеристика методів і прийомів самовиховання особистості у процесі професійно-педагогічного самовдосконалення (самонавіювання, самоактуалізація, рольові перспективи, «самопримус», змагання, самокритика, самозаохочення, самонаказ, самозвіт, самопрезентація, самохарактеристика, самоорганізація, самопідбадьорення, самоінструктування, самонагадування, самоконтроль).

Детальні теми лекційних, практичних/семінарських занять, питання до заліку/іспиту, теми і завдання для самостійної роботи та інше містяться на курсі у Moodle: <https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=7040>

V.
Результати навчання

ПРН1. Володіти основними знаннями і поняттями з педагогіки, психології.

ПРН3. Уміти конструктивно розв'язувати професійні, проблемні задачі, здійснювати суб'єкт-суб'єкту, педагогічно доцільну, партнерську взаємодію на основі загальнолюдських цінностей, етики і моралі.

ПРН8. Уміти оцінювати власні професійні здобутки та визначати перспективи особистого професійного розвитку.

VI.
Порядок та критерії оцінювання

Форми і методи поточного контролю

Поточний контроль	опитування (усні й письмові), доповіді, реферати, творчі проекти, написання пресрелізів, есе), оформлення документів, тестові модульні контрольні роботи
Підсумковий контроль	залік у I семестрі

Підсумковий контроль у вигляді заліку проводиться у формі виконання письмових завдань. На залік виносяться питання, що відповідають навчальній програмі з дисципліни і доводяться до відома студентів викладачем. Результати заліку оцінюються за 100-бальною шкалою та виставляються у відповідну графу в заліковій відомості. Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середнє арифметичне кількості балів поточного (100 балів) та залікового (100 балів) контролю.

Критерії оцінювання знань студентів

Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на практичних та семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу. Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля. Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних та семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладення, культура мовлення;
- впевненість, емоційність та аргументованість;
- використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо);
- аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, систематичність, логічна

послідовність, вміння формулювати висновки; • акуратність оформлення письмової роботи; • підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки (комп'ютерних технологій), різних технічних засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).

Рівень відповідності критеріям

«Творчий рівень» (90-100 балів) - знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, узагальненими, системними; він вміє застосовувати знання творчо, його навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

«Високий рівень» (80 – 89 балів). Здобувач виконав програму навчальної дисципліни в повному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

«Достатній рівень» (70 – 79 балів). Здобувач виконав програму в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

«Задовільний рівень» (65 – 69 балів). Здобувач загалом виконав програму, але більшість тем засвоїв поверхово. Оцінка "задовільно" виставляється тим здобувачам освіти, які допустили помилки (неточності) при відповіді на питання з навчальної дисципліни «Основи професійно-педагогічного самовдосконалення особистості» або мають потенційні можливості (резерви) для їх засвоєння під керівництвом викладача.

«Низький рівень» (60 – 64 балів). Здобувач засвоїв теми з навчальної дисципліни, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості питань курсу. Оцінка "задовільно" виставляється тим здобувачам освіти, які допустили помилки (неточності) при відповіді на питання з навчальної дисципліни «Основи професійно-педагогічного самовдосконалення особистості» або мають потенційні можливості (резерви) для їх засвоєння під керівництвом викладача.

Незадовільний рівень:

«Незадовільно» (0-59 балів) - виставляється здобувачу освіти, який при відповіді на питання з навчальної дисципліни «Основи професійно-педагогічного самовдосконалення особистості» допустив серйозні помилки, не показав знань з навчально-програмного матеріалу. Відповідь здобувача вищої освіти при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково виконав програму, не засвоїв більшості тем програми курсу, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань програми, не володіє навчальним матеріалом.

**VII.
Політика
курсу**

Дні й години для консультацій: консультації проводяться за графіком кафедри: щопонеділка після четвертої пари. Про потребу в консультації здобувач повідомляє напередодні.

Обсяги, терміни і порядок відпрацювань: відпрацювати пропуски здобувач може в години консультацій; доскласти/перескласти завдання може протягом двох тижнів після пари, на якій воно мало бути зараховане; за доскладання й перескладання робіт (якщо здобувач не наводить поважних причин порушення вимог) оцінка за роботу може буде знижена.

Особливості оцінювання. Максимальні бали за виконання робіт здобувачами:

- 1) опитування (усне, письмове) – 3 бали;*
- 2) реферативні повідомлення, доповіді – 5 балів;*
- 3) творчі роботи – 5 балів;*
- 4) оформлення документів – 2 бали;*
- 5) тренувальні онлайн-тести – 2 бали;*
- 6) тестові модульні контрольні роботи – 5 балів.*

**VIII. Основні
інформаційні
ресурси**

Основна інформація з навчальної дисципліни викладена на освітній платформі Moodle: <https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=7040>

Кушнірук С.А. Педагогіка. Курс лекцій.: Навч. посібник. К.: НПУ, 2011. 472 с.
Кучерявий О.Г. Професійне самовиховання у вищій школі : навч. посібник для студентів ВНЗ / О.Г.Кучерявий. К.: Освіта України, 2010. 199 с.
Мося І.А., Каленський А.А. Розвиток самоосвітньої компетентності студентів закладів фахової передвищої освіти. Методичні рекомендації. – К.: Інститут ПТО НАПН України, 2019. 109 с.
Кушнірук, С.А., Вишківська, В.Б., Шевченко, А.Ф. (2020). Освітній процес і педагогічна практика в задачах і завданнях: навчально-методичний посібник для студентів педагогічних закладів вищої освіти. К.: НПУ, 2020. 243 с.
Фрицюк В. А. Професійний саморозвиток майбутнього педагога: моногр. Вінниця : ТОВ «Нілан ЛТД», 2016. 364 с.

---

*Обговорено та затверджено на засіданні кафедри педагогіки протокол № 1
від 25 серпня*